

ב"ה
אין ליכט
פון תורה
ספר
עין יעקב
על מסכתות
מדות קנים
כלים נגעים
בלשון הקודש
ואידיש

237

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשמ"ז לפ"ק

בעזרת השם יתברך

ספר

עין יעקב

מסכתות מדות קנים כלים נגעים

כולל כל האגדות מתלמוד בבלי וירושלמי,
הנמצאות במסכתות מדות קנים כלים נגעים
עם פירוש רש"י בשלמותו והחדושים שנתוספו
בו, ככל הנמצא בספר עין יעקב הגדול.
גם איזה מאמרים מתוספות מהרש"א, הרי"ף, ועיון יעקב.
גם ציוני הדפוס בש"ס, וציוני המקראות בתנ"ך, והנהגות הב"ח.
ונוסף על זה פירוש עברי שיימש הנהוג במדינתנו.
נעתק על ידי ה"ר יוסף מאיר יעב"ץ
מעתיק המשניות עברי שיימש.

הוצאת אמונה

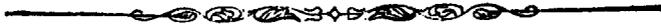
ברוקלין נוא יארק, שנת תשמ"ו לפ"ק

עד שחם ויחכסו כעפר: שקול קליל עפרא וכו'. קח
חטפו עפר וכסבו והתחל משקלו: דכתיב שאלו ירדו
לא השבענו ועיני אדם לא השבענה: גיהנם לעלה
מהקיע וכן החיות המזושות על ראש רשעים כדכתיב
פל ראש רשעים ויחלו וי"ח לאחורי בני הק:

שקול קליל עפרא כמיהה ולא לתר תקל דכתיב (משלי כז)
שאלו ואברון לא השבענה וגו':
ג תנא דבי אליהו גיהנם למעלה מן הרקיע וש
אומרים לאחורי הדי חשך:

ד תנא ר' חייא כל העוסק בתורה בלילה שכונה כנגדו שנאמר (איכה ג) קומי רוני
בלילה וגו' נכח פני ה'. א"ר אלעזר א"ר חנינא ת"ח מרבים שלום בעולם שנאמר
(ישעיה נד) וכל בניך למודיה' ורב שלום בניך וגו':

סריק מסכת תמיד

רבי עובדיה ז"ל מברכות: כנסין דקי ימין .
כגון סכסכים דרך בערי חולדס שבן מן סימין
מקסיס דרך שער הסדי : שאי אבל . כשאלו
איתו מה לך לקיף למחל ואמר : שאי אבל אומר לו
השוכן בבית הזה הוא יומאך : עשותו לאלו עברו
עליו את הדין . אם הם אומרים לו כן כחש כלו
הבירו פוחו סדין ונדלוו שלא כהלס : יתן בלך

מסכת פרק שני מדות

(משנה ג) א בתני' כל הנכנסין להר הבית כנסין
דרך ימין ומקיפין ויוצאין דרך
שמאל חוץ ממי שאירעו דבר שהוא מקיף לשמאל. מה
לך כקיף לשמאל. שאני אבל. השוכן בבית הזה
ינחמך. שאני מנודה. השוכן בבית הזה יתן בלכם
ויקרבך

אלכסנדר נעם אביסר ערד און פֿרעק די אויג. וועט די אויג פֿארד גרינג ווערין. און אַקלינגע
זאך וועט קענען אַראָפֿ ציהען די וואָג שאַר : אזוי וויא עס שטייט אין פֿסוק די גרוב און דער
גיהנם ווערין גיט זאט און די אויגין פון מענטשין ווערין גיט זאט :

ג תנא. דבי אלעזר קט גיערונט דער גיהנם איז איבער דעם הימער. אנהערע זאגן
דער גיהנם איז אינטער די פינקטערע פֿערנ :

ד תנא. רבי תימא קט גיערונט דער וואס לערונט תורה ביי נאכט איז דיא שכונה
גענין איהם. אזוי וויא עס שטייט אין פסוק שטיי אויף ביי נאכט און קערין תורה גענין דעם
פנים פון נאט. רבי ארעזר האט גנאנט פון רבי חנינאב ווענין דיא תלמידו חכמים סערין
שקום אויף דער וועלט. אזוי וויא עס שטייט אין פסוק ביינע אדע קינדער וועלן
זיין גיערונט מיט דיא תורה פון נאט און ביינע קינדער וועלן פריינגען פיה שקום אויף
דער וועלט :

פרק שני

א משנה ב' פ' : אדע מענטשין וואס זענען ארויף גינאנגען אויף דעם פארט וואס דער
בית המקדש איז. זענען זיי גינאנגען דורך דיא העכטע זייט. און זייא זענען גינאנגען ארום
און זענען ארום גינאנגען דורך דיא לינקע זייט. נאר אויב איינעם האט גיטראפען ער איז
גינארין אפבר. איז ער ארויף גינאנגען דורך דיא לינקע זייט. און מען האט איהם גיפערנט
וואס איז דיר ווס דו גייסט ארויף דורך דיא לינקע זייט. האט ער גיענפערט ווייך אויף בין
אפבל. האפען זיי וואגנט צו איהם : נאט וואס ער רוהט אין דיא עטוב ואין דעם בית המקדש
ער זאל דיק טרייכטען. און אויב מען האט גיפערנט ביי איינעם פאר וואס גייסטו ארויף דורך
דיא לינקע זייט. און ער קט גיענפערט ווייך דיא חכמים האפען מיה דער ווייטערט. האפען
זייא איהם גינארפט ענפערין. נאט וואס ער רוהט אין די שטוב ואין דעם בית המקדש ער זאל
גענין אין דיא הערצער פון דיא חכמים זייא זאלען דיק צוריק נאנט מאכען צו זיך. אזוי זאגט רבי
מאיר

הדר הבית פרק שנ מרות פירוש קיב

ויקבוך דברי ר"מ א"ל ר' יוסי עשיתן כאלו עברו עליו
את הדין אלא השוכן בבית הזה יתן בלבך והשמע
לדברי חבריך ויקבוך :

המזבח פרק שלישי

(משנה ז) א מתני' לא היו סדין אותה בכפים של כרזל שמא יגע ויפסל שהכרזל נברא
לקצר ימיו של אדם והמזבח נברא להאריך ימיו של אדם אינו בדין
שינוף המקצר על המאריך :

פתחו של היכל פרק רביעי

(משנה ז) מתני' א ההיכל צר מלאחוריו ורחב מלפניו ודומה לארי שנאמר (ישעיה כט) הוי
אריאל אריאל קרית חנה דוד מה הארי צר לאחוריו ורחב מלפניו אף
ההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו :

משנה

מאיר : האם רבי יוסי גזאגט צו רבי מאיר אז הוא זאגט די תבמים זאקען איהם דער נענטערין
צוריק . האקטו דאף גימאכט דיא תבמים גלייף וויא זייא וואלטיג גיטאדן גיט וויא דער דין איז
וואס זייא האפען איהם דער נויטערט . דריבער בארפען זייא איהם צוריק דער נענטערין . נאר
אזוי זאל מען זאגן . נאם וואס ער רודט אין דיא שטוב ואין דעם בית המקדש . זאל ער געבין
אין ביין הארץ הוא זאקט צוא דערין דיא הייד פון בינע תבמים דיא תבמים . וועלן זייא דיך
דער נענטערין :

פרק שמישי

א לא הוי . דיא צוויי מאהל אין יאדר וואס מען הט בקלעפט דעם סופת מיט וואפע .
דיא מען גיט געשטימט דיא וואפע מיט אאיינערנע גלי . מאסער וועט דער אייזן אן רידען
אשטיין פון סופת . וועט דער שטיין פסול ווערן . ווארום דער אייזן איז בשאפן גיווארן קורץ
צו מאכן די טעג פון מענטשין ופען מאכט פון אייזן שווערדיג פוקסען צו דינגן מענטשין .
אונ דער סופת איז בשאפן גיווארן צו דער לינגערין דיא טעג פון מענטשין ווארום אז
אמענטש טוהט אעבירה דארף ער שטארבן . אונ נאם האם גזאגט דער מענטש זאל ברינגען
אקרין אויף דעם סופת וועט מען איהם מכפר ויין . דארף גיט ויין מען זאל אויף הייבן דעם
אייזן וואס מאכט קורץ דיא טעג פון מענטשין אויף דעם סופת וואס מאכט לאנג דיא טעג
פון מענטשין :

פרק רביעי

א וההיכל . אונ דער היכל איז גיווען אינגען שמאהל אונ פארוגט ברייט . ער איז גיווען
גלייך צו אגייב . אזוי וויא עס שטייט אין פסוק דער נביא האם גזאגט ווייא . דער בית
המקדש וואס ער הייסט אריאל . אונ דיא שטאם וואס דוד האט אין איר גירודט . וועט תרוב
ווערן . האם דער נביא גיווען דעם בית המקדש אריאל . אשטארקער לייב . אזוי ווי אגייב איז
אינגען שמאהל אונ פארוגט ברייט . אזוי דער היכל איז אויף גיווען אינגען אין בערב זייט שמאל .
אונ פארוגט אין סופת זייט ברייט :

סדיק נוסבת מרות

מסכת פרק שלישי קנים

משנה אחרונה. ר"ש בן עקשיא אומר ודני עם הארץ כל זמן שמזקינים דעתן מיטרפת עליהן שנאמר (ליוז יב) מסיר שפה לנאמנים ומעם זקנים יקח אבל זקני תורה (ג"א תלמידי חכמים) אינן כן אלא כן זמן שמזקינים דעתם מתישבת שנא' (עב) ביושישים חבמת ואורך ימים תבונה :

מסכת פרק שבעה עשר כלים

(מזה סז) א קנה מאזנים והסחף שיש בהן בית קבול וכו' הרי אלו טמאין ועל כולן א"ר יוחנן בן זכאי אי לי אם אומר אי לי אם לא אומר :

מסכת פרק שנים עשר נגעים

(מאס ס) א כיצד ראתה הכית (ויקרא יד) ובה אשר לו הבית והגיד לכהן לאשר כנע נראה

במנ"ס ז'ל . נחמה משנה א למע שכתוב בהלכה הרינוס אחר רבי יהושע זהו שמו נכנס כהוא הו קילו ח' וכמהה מה קילו ז' כ' קולו ז' שהו קבני ב' חלילין עובו לטוף משו לנבליס בני מעין נכמה . וי"א חף אמרו לכהל ע"כ . והיו כשנסד הכנס כרבו בו כמנה אל"ר שמעון בן עקשיא כדומה לו גס ק כנו ח"ה ככמה טכס מסדיס וכהל"ס ויסד גופס הכנה חכמהס וית"ק טכלס ויוסיפו-שלמות כחמ"ר כשישים חכמה ווארך ימים חנוה : כסיף פרק ל' משנה ב' . אספק"ליא טארה וכו' ככב כרמ"ס ז'ל אספק"ליא הוא חכמהס אשר יעשה ל אוח מחמוריו וכוה אל"ו מלה מורכבת ספק ראה וז"ה יורה אהורי חכמהס שהו מוכיחה או מדבר כסירוי לא יראה נמקונו האמתי כמו שהבאר בחכמה חנוסיס וכן לא יראה על שגורו האמיתי וקדלו החכמהס חכמהס הכיור מחר אשר לא יסיר דבר מחמוריו אספק"ליא החמורה חמ"ו על לך החסל כהשגח חכמה רביעו לזלזלה שהו כסע הבורא יעשה על חכמהס מה שאשכח האדם כחבר הוא כחמה חכמהס חכמהס חכמהס יסמך מה כי לא יראו האדם וחי לפי מה שהבאר סתקי חנוס וחמרו כל הכניאים נסתכל באספק"ליא שאינה חמורה אכל חכמה רביעו נסתכל באספק"ליא כמחורה וכבר ילאנו מחנוה חלכס אכל חמ"ר ענין זה ע"כ :

במנ"ס ז'ל . כבר ידעת שכלי חכם אין להם עברה נמקוס וכו' מכלי חכם אולם טכס

א רבי שמעון בן עקשיא זאגט דיא אלמטע לייט וואס זענען פראספע אונ גראפע מענטשן . וואס זייא ווערן ארבער ווערט זייער שלכל פאר מישט . זייא ווערן גארניש אונ ווייסן גיט וואס זייא ריידן אונ ווייסן גיט וואס זייא טוהען . אזוי וויא עם שפייט אין פסוק דיא מענטשין וואס האפען ביז איצט קרוג גייעט . אונ זייערע הייד זענען גיזוען אן גיזוען אונ בגלויבט צו אלע מענטשין . געמט גאט אונעק פון זיי דיא שפאכע ודיא ריירו זייא זיילין גיט ווייסן וואס זייא ריידן . אונ זאגן ריידן גארנישע הייד . אונ גאט געמט אונעק די עצות פון דיא אלמטע מענטשין . זייא זאגען גיט ווייסען קיין ריכטיגע עצה . גיט פאר זיך אונ גיט פאר איין אנדערין ודער פסוק שמועסט פון אעס הארץ אזוי וויא דארט שפייט מסיר רב ראשי עם הארץ . גאט טוהט אפ דיא הערצער פון דיא עמי הארצים . אפער דיא אלמטע מענטשין ווס קערנען תורה ביי זייא איז גיט אזוי . גאר וואס זייא ווערן ארבער . אונ דער גוף ווערט שוואכער . אונ דיא מאות מיט דעם יצר הרע גייען אונעק . ווערט זייער שלכ גיזעצט אונ פרוהגעב : אזוי וויא עם שפייט אין פסוק ביי די אלמטע מענטשין געפינט מען חכמה . אונ דיא וואס קעבין לאנג זענען פארשטענדיג :

פרק שבעה עשר

א קנה . דער שפעקין וואס מען ווענט מיט איהם : אונ דער האלץ וואס מען פר גלייבט מיט איהם דיא פאס תבואה . אויב בען קען אין דעם שפעקין אונ אין דעם האלץ עפעס אריין לייגן . קענען זייא טבא ווערן . אונ אייף דיא אלע זאכען וואס שפייט אין דער משנה קא רבי יוחנן בן זבאי גזאגט ווי צו מיר איך זאג זאגן דיינים . וועלן דיא פאלשע מענטשין ווייסען ווי אזוי צו בארן מענטשין . אונ ווי צו מיר איך זאל גיט זאגן . וועלן די פאלשע מענטשין שייגען אז דיא חכמים ווייסן גאר גיט פון זייער פאלשקייט :

פרק שנים עשר

א כיצד . וויא אזוי האט מען גיזוען אנגע וואס אין אשמוב : עם שפייט אין פסוק דער מענטש וואס דיא שמוב איז זייער זאל קרמען צום כהן אונ זאל זאגן צו איהם אזוי ווי אנגע

אין

נראה לי בבית אפי' ת"ח וידוע שהוא נגע והוא לא יצור ויאמר נגע נראה לי בבית אלא כנגע. (ס) וצוה הכהן ופנו את הבית במרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא ישמא כל אשר בבית גו' א"ר מאיר וכי מה מטמא לו אם האבר כלי עציו ובגדיו ומתכותיו כמבילין והם שהורים על מה חסה התורה על כלי חרסו ועל פכו ועל פמיו ואם כן חסה התורה על כסונו הבזוי ק"ו על כסונו החביב אם על ככתו ק"ו על נפש בניו ובנותיו אם כך על של רשע קל וחומר על של צדיק :

(משנ"ו ו) ויקרא (יד) א וצוה הכהן וחלצו את האבנים גו' והשליכו אתהו גו' ולקחו אבנים אחרות גו' ועפר אחר יקח ושה את הבית מכאן אמרו אוי לרשע ואוי לשכנו שניהם חולצין שניהם קוצעים שניהם מביאים את האבנים אבל הוא לכרו מביא

ספוח דמיס כן האמן וספוח אלא פלי קמן מהו לא ילא ממנו דבר די אם סוף סוף : וספוח ויל כחב קפיו מקום אפיס כהניא דם סלד מנרפין דיסיג לכו חני חמר ופירוס של חרס עכ"ל . ומהר אר"כ אם על כל רשע כן . על הפרס אפי' אומר אומר שרפים הנמצא האבר כחכר כחכר שיהא בעמוד לה"ד כי יסדר מן האבנים ויחזיקו חזקו מדיקן לשון ויחזיקו כתיבו . אם חזר בו מיטע ולא לא יבוא כמלפניו והוא אמרו ככל מלפניו שיה חזר בו מיטע ולא לא יבוא כנגד ולא לא חזר בו עדיין יבא לג"ס ועו עור כשבו חסעל דרך המוסר והחוב ות סאל הלאה ססס דכניס בלתי ספיעיס ולכס הלאיס ספיעיס כסוס פ"ס לפי סאגדור והכניס כס חומר סלא יקיס כסן לעסח סלא בקריאת החורס על סדמיון סזכרס וכן נגעי חיה חיהא סיסוס ספיעיס וכו' חויל סקול' חלי סשעל ויעסר סלעס סלפס ספס סולו לכן והוא סכלית סלרעס והיורה גדולה והיורה חוקר' וסגוס סס עפעס ספיעיס לפי מה סזכרס ולא סכרס סקול' כעל :

אמר וחלצו את האבנים ויקחו והניחו . לטען כתיב ספוח כעל כתיב סמנוע ומהר כלאר סיס

אין גיזעהו גיזעוהו אין שטוב . אפילו דער מענטש קען לערנען אונער ווייס אז דאס איז געוויס אנגע . פון דעסמיוענין זאל ער גיט זאגן איך האב גיזעהו אנגע אין שטוב . נאר ער זאל זאגן אזוי וויא אנגע האב איך גיזעהו אין שטוב . זאל דער כהן הייסן מען זאל ארויס נעמען אפגע זאקען אונ אפגע פלים פון שטוב . איידער דער כהן וועט קומען זעהן די נגע . עס זאל נישט ספא ווערין אפזן וואס אין שטוב . האט רבי מאיר גואגט וואס קען ספא ווערין אין שטוב . וועסטו ווערין זאגן הידעצנע פלים אונ קליידער אונ גינאפענע פלים וויקבער נאך סעש קפערט צו וואס זאל מען וויא אויס ראפען . אפילו וויא ווערין ספא ווערין . איז אויך גיט קיין שארין . איז מען וויא טובל ווערין וויא פהור . איך וועלכע פלים האט דיא תורה רחמנות גיהאט וויא זאלין גיט ספא ווערין . נאר אויך ערדענע פלים . אויך קריגע קריגלאך . אונ אויך אאבין אדער אקומען וואס מען באקט אונ מען קאכט אויך איהם . ווייך דיא פלים איז וויא ווערין ספא קענען . וויא נישט פהור ווערין . זעהן סיר אויב אזוי האט דיא תורה רחמנות גיהאט אויך דיא געלט ווי זאקען וואס זענען סיאום אונ וואקויל פיי אפענטשין . איז שוין געוויס אז דיא תורה האט רחמנות אויך דיא געלט נדיא זאכין וואס זענען פיי דעם סענטשין ליב אונ פיער . אונ אז סיר זעהן אז גאט האט אזוי רחמנות אויך דיא געלט פון אפענטשין . איז שוין געוויס אז גאט האט רחמנות אויך דיא נפשות פון דעם סענטשין ואויך וויינע זיהן אונ מעכטער . אונ אז סיר זעהן אז גאט האט אזוי רחמנות אויך דיא געלט אונ אויך דיא קינדער פון ארשע . איז שוין געוויס אז גאט האט רחמנות אויך דיא געלט אונ קינדער פון אנדיק :

ב משנה . וצוה דער כהן זאל הייסען מען זאל ארויס נעמען דיא שטיינער וואס אין זיי אין דיא נגע . אונ מען זאל וויא ארויס ווארפען אויסער דיא שטאט . אויך אאומרוינעס ארס . אונ מען זאל נעמען אנדערע שטיינער אונ מען זאל וויא לייען אויך דעם ארס וואס לענע שטיינער זענען גילענין . אונ מען זאל נעמען אנדערע ערד וקייסו אונ מען זאל בקלעפין דיא שטוב . פון דעם דין האט מען גואגט אז עס איז ווי צום רשע איז ווי צו בייץ אונ אויך . ווארום דער דין איז אואגט וואס איז צווישען צוויי שטובען . אין שטוב גיהער צוא ראבון אונ אין שטוב גיהער צו שטען אונ אין דיא וואנט איז דיא אנגע . ולמשל אין דער נישט חס גיהער צו ראבון . דארפין ביידע שטען מיט ראבון ארויס נעמען דיא שטיינער פון וואנט . שטען דארף העלפין צו ראבון . אונ ביידע דארפין ארום האקן דיא שטיינער . אונ ביידע דארפין פריינגען דיא

הכנה משהו בין שני בתים והוא אמרו ככלן אוי
 לרשע ואי לכמו אכל עושה כתיב ועתה זה הבית
 בלבן יחיד דו נשוקף שיסייע אורו בכתב ההקן
 אולם בבבאלת העשר ולעשות יתה יבא נפ"ב בלבד
 והוא יהקן מעותו ולא חשבו המסרטים לזכור מה עטם ומה את הבית הוא לבדו
 מניעות מעבר אל עבר ר"ל שכן עושה מחיה לביתו ולביתו הכמו וכן הכסן לריק אליכן על כן אור שיסתקפו שיהיה בספרם
 כמנגעות והבאלת אלתות ואלות הטוהה שאינם כי אם ל"ג בית המנוגע לבדו אין ראו שיסתהף שכמו עמו בואת המלאכה והאמר
 שרמנו כי היתעל לריק לקום לב חדש ורות הדסה דמיון ומה את סביט עם שאין ערך בו לכמו :

סריק מסכת נגעים

סדר מהרות

וילנה לכנסה : שמה ניכר עובדה לבלתי יחיד
 דהינו שני חדשים ובלתי וע' בגמרא :
שמאי פרק ראשון **נדה**
 (דף ה ע"ב) **א כמה** הכרת העובר טיבלום אומר משום
 רבי מאיר שלשה חדשים ואע"ם
שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (בראשית לה) ויהי כמשלש חדשים ונז' זכר לדבר קרא
 כתיב וראיה גדולה היא משום דאיכא דילדה להשעה ואיכא דילדה לשבעה :
 הנניא

דיא שטיינער . אפער דיא ערר דיא הייבן פריינגען דארף ראובן אריין . ווארום עם שטייט אין
 פסוק אנדערע ערר זאל ער נעמען ונאר איינער . און בקקעבין די שטוב דארף ראובן אריין .
 ווארום עם שטייט אין פסוק ער נאר בקקעבין די שטוב ונאר איינער . און זיין חבר שמעון
 ארף זיך ניט פארטיר זיין ניט צו דיא הייבן פריינגען און ניט צום בקקעבין דיא שטוב . אפער
 צום ארויס נעמען דיא שטיינער פון וואנט און ארויס ציא האקין דיא שטיינער סוף
 זיך שמעון אויף פארטיר זיין . זעהן מיר אז עם איז ווייא צום רשע וצוא ראובן .
 ווארום אונגע אין אשטוב קומט נאר דורך דיא עבירה פון לשון הרע איז ווי צוא זיין שמן
 (צו שמעון) אויף :

פרק ראשון

א כמה : אז אשה ווערט מעוברת פון וויא לאנג דאערט מען זאל דער קענען דאס
 קינד אלע זאלין וויסען אז זיא איז מעוברת . סוכסום זאנט פון רבי מאירס וועגן עם דאערט
 דריי חדשים . אפילו עם איז ניטא קיין געוויסע פענווייזונג צו דער זאך אז עם איז אזוי . אפער
 אביסול אפענווייזונג איז יא דא . ווארום עם שטייט אין פסוק ביי תמר אין דריי חדשים ודער
 נאך וויא תמר איז מעוברת גיזאריין האט מען גואנט צו יהודה ביין שנור תמר איז מעוברת .
 ווארום צו דריי חדשים האבען שוין אלע דער קענט אז זיא איז מעוברת . פריענט דיא גמרא
 איז דען דאס אביסול אפענווייזונג . עם שטייט דאך אזוי אין פסוק איז דאך דאס אנרויסע
 פענווייזונג אז צו דריי חדשים דער קענט מען דאס קינד . ענבערט דיא גמרא ווייל מען ווייס ניט
 וויא עם איז . צו דאס קינד ווערט דער קענט אייביג גלייך צו דריי חדשים . סיי זיא גיפארט
 צו זיין חדשים און סיי צו זיבען חדשים . אדער דאס קינד ווערט דער קענט צו אדרטסול פון
 דעם פראגן . אויב ער בארף גיפארין ווערן צו זיין חדשים . ווערט ער דער קענט צוא דרייא
 חדשים